

הצעות חוק

28 במאי 1974

1116

ז' בסיון תשל"ד

עמוד	
166	חוק הרשויות המקומיות (תרנים לאנטנות טלוויזיה ורדיו), תשל"ד—1974.
170	חוק ההסגרה (תיקון מס' 3), תשל"ד—1974.
171	חוק מס הכנסה (פטור ממס על דמי שכירות של דירות מגורים) (הוראת שעה), תשל"ד—1974.
171	חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 7), תשל"ד—1974.
172	חוק אכיפת פסקי חוץ (תיקון), תשל"ד—1974.

מתפרסמות בזה הצעות חוק מטעם הממשלה:

מבוא

חלק יי' לתוספת השביעה שבתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), הש"ל—1970, אוסר הקמתו של יותר מתורן אחד על גגות בבנינים שיש בהם מספר דירות, ומחייב הקמת תורן מרכזי לאבזרי אנטנות על בנינים חדשים. אולם אין בתקנות האמורות כדי לפתור את בעיית יערות האנטנות שהוקמו על בנינים קיימים, ברוב המקרים בניגוד להוראות חוק התכנון והבניה, וכדי להוריד את אלפי התרנים שהוקמו בניגוד לחוק, בזקקות הרשויות להליכים משפטיים מייגעים שהמנגנון הקיים אינו מסוגל להשתלט עליהם.

החוק המוצע מגמתו לשפר פני הנוף של ארצנו והוא בא לקבוע הסדר להגבלת מספר התרנים שניתן לבצעו גם לגבי בנינים קיימים.

חוק הרשויות המקומיות (תרינים לאנטנות טלוויזיה ורדיו),

תשל"ד-1974

1. בחוק זה – הנדרות
- “בית”, “בית משותף”, “דירה” ו”רכוש משותף” כמשמעותם לפי סעיף 52 לחוק המקרקעין, תשכ”ט-1969 (להלן – חוק המקרקעין);
- “בעל תורן” – מי שהתורן משמש את מקלט הרדיו או הטלוויזיה שלו.
2. רשות מקומית רשאית להחליט שבתחומה, או בחלק ממנו, לא יהיה יותר מתורן אחד עם אנטנות טלוויזיה או רדיו (להלן – תורן) לכל חדר מדרגות שבבית, ורשאית היא בהחלט לקבוע בתים מסויימים או סוג של בתים, ולהורות לגבי אלה, שלא יהיה בהם יותר מתורן אחד אפילו יש בהם יותר מחדר מדרגות אחד.
3. לא תחליט רשות מקומית בהצעת החלטה כאמור בסעיף 2 אלא לאחר שפורסמה ההצעה ברשומות והודבקה על לוחות המודעות שבתחום הרשות המקומית שלושה חדשים לפחות לפני קבלת ההחלטה; הוצעה ההחלטה לגבי חלק מתחום הרשות המקומית בלבד, יפורטו בפרסום הן מספרי הגושים והחלקות, והן השכונות והרחובות ומספרי הבתים, לפי הענין, שעליהם תחול.
4. פורסמה הצעת החלטה כאמור בסעיף 3, רשאי כל מי שהחלטה עלולה לפגוע בו להגיש לרשות המקומית התנגדות בכתב להצעה תוך המועד שנקבע בתקנות; הרשות המקומית תחליט בהתנגדות לאחר שנתנה למתנגד הזדמנות להשמיע את טענותיו, בכתב או בעל פה, בפניה או בפני מי שמינתה לכך, הכל כפי שיפורט בתקנות.
5. (א) תם המועד להגשת התנגדויות והחליטה הרשות המקומית בהתנגדויות שהוגשו, רשאית הרשות המקומית לקבל את ההצעה, עם או בלי שינויים, או לדחותה; אך לא תחליט הרשות המקומית בשלב זה להרחיב את החלק מתחומה שעליו תחול החלטה מעבר למפורט בהצעה כפי שפורסמה.
- הנדרות
- פרסום הצעת החלטה
- התנגדות
- הודעה על ביצוע החלטה

דברי הסבר

לשמש את כל בעלי הדירות או מרביתם אפילו הם בתחומי דירה מסוימת.

2. רשות מקומית תהא רשאית להחליט, לפי שיקול דעתה, על הגבלת מספר התרינים של אנטנות ביישוב ועל הסרת התרינים המיותרים, ולא יהיה יותר מתורן משותף אחד לכל חדר מדרגות שבבית רב-קומות. ההחלטה יכולה להיות מוגבלת לשכונה מסויימת שבתחום הרשות המקומית ואפילו לרחוב או רחובות מסויימים בלבד.

3. סעיפים החלטת הרשות המקומית על ההגבלה תפורטו עד 5 סם ברשומות ובלוחות המודעות של הרשות המקומית כדי לאפשר התנגדות להחלטה. סדרי הגשת ההתנגדות ייקבעו בתקנות. לאחר הדיון בהתנגדויות תפרסם הרשות המקומית את החלטתה הסופית.

סעיף 1 סעיף 52 לחוק המקרקעין מגדיר –

“בית” – מבנה של קבע, ובכלל זה הקרקע שעליה נבנה;

“דירה” – חדר או תא, או מערכת חדרים או תאים, שנועדו לשמש יחידה שלמה ונפרדת למגורים, לעסק או לכל צורך אחר;

“בית משותף” – בית שיש בו שתי דירות או יותר והוא נרשם בפנקס הבתים המשותפים;

“רכוש משותף” – כל חלקי הבית המשותף חוץ מן החלקים הרשומים כדירות, לרבות הקרקע, הגגות, הקירות החיצוניים, המסד, חדרי המדרגות, מעליות, מקלטים, וכן מתקני הסקה או מים וכיוצא באלה המיועדים

1 ס”ח תשכ”ט, ע”מ 259.

(ב) החליטה הרשות המקומית לקבל את ההצעה, עם או בלי שינויים, יפרסם ראש הרשות המקומית או מי שהוסמך לכך מטעמו הודעה על כך בדרך שפורסמה הצעת ההחלטה, וימציא לכל בעל תורן המהוייב לפי ההחלטה בהסרתו הודעה אישית הדורשת להסיר את התורן תוך שלושה חדשים מיום המצאת ההודעה.

(ג) באין לזהות את בעל התורן, תומצא ההודעה לנציגות הבית בבית משותף ולכל דיירי הבית בכתיים אחרים, וניתן גם להמציא את ההודעה על ידי הדבקה במקום בולט על חזית הבית.

(ד) לא היה כאזור תורן אזורי כאמור בסעיף 12, תדרוש הרשות המקומית בהודעה לפי סעיף זה הקמתו של תורן מרכזי אחד לבית או תורן מרכזי לכל חדר מדרגות שבבית, הכל בהתאם להחלטתה לפי סעיף 2; תקן התורן המרכזי יהיה לפי האמור בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970.²

הסרת תורן בידי הרשות המקומית

6. (א) מי שהומצאה לו הודעה לפי סעיף 5 ולא הסיר את התורן תוך המועד שנקבע בה, רשאית הרשות המקומית להסירו באמצעות עובדיה ובלבד שנתקיימו אחת מאלה:

(1) קיים באותו בית תורן מרכזי שניתן עליו היתר על פי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965,³ או שקיים באותו אזור תורן אזורי, וניתן לחבר לתורן מרכזי או אזורי כאמור את האנטנות שעל התרנים שהוחלט להסירם, או הוקם תורן כאמור בידי הרשות המקומית;

(2) כל בעלי התורן או כל מי שמקלטו מחובר לתורן הודיע, בדרך שנקבעה בתקנות, כי אינו מעונין בהמשך חיבורו לתורן מרכזי או אחר;

(3) הבית הוא כולו בית משותף ונקבע בתקנונו שלא יהיו תרנים על הגג.

(ב) להסרת התרנים כאמור יהיו לעובדי הרשות המקומית סמכויות אלה ולא יודקקו לביצוען להחלטת בית משפט:

(1) כניסה לבית;

(2) הקמת תרנים מרכזיים חדשים;

(3) שימוש בכוח סביר.

הוצאות הסרת התורן בידי הרשות המקומית

7. (א) תורן שהרשות המקומית הסירה אותו לפי חוק זה, לרבות אזורי אנטנה המחובר כריים בו, יחולט ויעמוד לקנינה של הרשות המקומית, והוצאות ההסרה יחולו על בעל התורן.

(ב) הקימה הרשות המקומית תורן או תרנים מרכזיים כאמור בסעיף 6(ב), יחולו הוצאות ההקמה על דיירי הבית לפי היחס שבו עליהם להשתתף בהוצאות כאמור בסעיף 8.

דברי הסבר

יוקעו לו סמכויות מיוחדות בתנאי שהדבר ייעשה לאחר שיוברר כי קיים תורן אחר שאליו יוכלו בעלי התרנים המוסרים להתחבר.

סעיפים הסרת התרנים תהא חובה, ובמקומם לא יבואו אלא תרנים מרכזיים או אנטנות אזוריות. כדי לאפשר למנגנון הפיקוח של הרשות המקומית את ביצוע ההסרה במקום שהדיירים עצמם נמנעים מזה.

² ק"ת תש"ל, עמ' 1841; תשל"ב, עמ' 1177.
³ ס"ח תשכ"ה, עמ' 307.

8. (א) דרשה רשות מקומית להקים תורן מרכזי לפי חוק זה, ויש להקימו או הוקם בידי מי שקיבל הודעה לפי סעיף 5(ב) או (ג) או בידי הרשות המקומית, יחולו הוראות אלה:

- (1) היה הבית כולו בית משותף, הרי באין הסכם אחר בין כלל בעלי הדירות, יהיה התורן המרכזי רכוש משותף, והוראות חוק המקרקעין בדבר החזקת רכוש משותף יחולו גם על חובת הקמת התורן וגם על חלוקת הוצאות הקמתו והחזקתו;
- (2) בית שאינו כולו בית משותף תחול בו חובת ההקמה וחלוקת ההוצאות, באין הסכם אחר בין המחזיקים, על המחזיקים בדירות כאילו היו בעלי הדירות והבית כולו היה בית משותף;

לענין זה –

(א) באין נציגות לדיירים – יראו את כלל המחזיקים כנציגות הבית לצרכי הקמת התורן המרכזי והחזקתו;

(ב) הוכח שמחזיק דירה אינו דייר שעל שכירותו או החזקתו חל חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], תשל"ב-1972⁴ (להלן – חוק הגנת הדייר), יבוא במקומו בעל הדירה לענין הזכויות והחובות לפי חוק זה;

(ג) התורן יהיה רכושם של הדיירים שהקימוהו, על אף האמור בחוק המקרקעין, ואין בהצבתו על הגג כדי לחייב את בעל הגג בנזיקין כדין בעלים או להרשות לו לנהוג בתורן מנהג בעלים בלי הסכמת מחזיקי הדירות;

(ד) אם הוציא מחזיק שעל שכירותו או החזקתו חל חוק הגנת הדייר הוצאות על הקמת התורן המרכזי או על החזקתו, יבוכו הוצאות אלה בחלוקת דמי המפתח בשעת יציאתו או בשעת יציאת חליפו כאילו הוציאן על שינויים יסודיים במושכר;

(ה) הקמת התורן תהיה מותרת על אף התנגדותו של בעל הבית, ואין צורך בחתימתו על הבקשה להיתר הבניה לפי כל דין;

(ו) רשאי שר הפנים, בהסכמת שר המשפטים, להתקין תקנות לתיאום תחולת ההוראות של חוק המקרקעין בדבר בתים משותפים, על בתים שאינם משותפים.

(ב) היה מספר הדורשים הקמת תורן מרכזי בבית משותף פחות מ-25% מכלל בעלי הדירות שבו, רשאי המפקח שנתמנה לפי חוק המקרקעין, על פי בקשה של בעל דירה מעוניין, לקבוע הסדרים מיוחדים בדבר מימון הקמתו בידי בעלי הדירות המעוניינים בכך, לרבות זכותם לשיפוי חלק מהוצאותיהם אם אחד מבעלי הדירות האחרות ירצה לאחר מכן להתחבר אל התורן המרכזי שהקימו.

דברי הסבר

המוצע הוראות מפורטות לביצוע עקרון זה, הן בבית משותף והן בבתים אחרים.

מאחר שהתובה להקים תורן מרכזי בבנין הוטל למעשה על הדיירים, קובע החוק

סעיף 8

⁴ ס"ח תשל"ב, עמ' 176.

9. (א) תורן שהוסר לפי חוק זה לאחר שהוקם על פי היתר לפי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, תפצה הרשות המקומית את בעל התורן.

(ב) שיעור הפיצוי לפי סעיף זה יהיה עלות הקמתו של התורן או דמי השתתפותו של בעל התורן בהקמתו או הוצאות החיבור לתורן אזורי, הכל לפי הסכום הגבוה יותר.

(ג) פיצויים לפי סעיף זה ניתנים לקיזוז כנגד חובו של הזכאי להם לרשות המקומית.

(ד) חובת תשלום הפיצויים במקרה כאמור בסעיף קטן (א) תפורט בהודעה לפי סעיף 5.

שיעור יציב להוצאות

10. הרשות המקומית רשאית לקבוע בחוק עזר שיעור יציב להוצאותיה בהסרת תורן ובהקמת תורן מרכזי במקומו; נקבע שיעור כאמור, יהיו הוצאות שהוצאו לפי שיעור זה ניתנות לגביה בדרך שגובים את הארנובה הכללית; סמכות זו אינה גורעת מזכותה של הרשות המקומית להיפרע את ההוצאות הממשיות בדרך תובענה לבית המשפט.

הארכת מועד

11. הוכח להנחת דעתו של ראש הרשות המקומית, תוך תקופת שלושת החדשים שנקבעה בהודעתו לבעל תורן בבית פלוני, שנערך הסכם עם קבלן להקמת תורן מרכזי לאותו בית, יאריך את התקופה להסרת התורן לתקופה נוספת של שלושה חדשים או עד להתקנת התורן המרכזי, הכל לפי המוקדם.

תורן אזורי

12. (א) רשות מקומית, באישור שר התקשורת, רשאית להקים תורן אזורי לאנטנות טלוויזיה או להתיר הקמתו.

(ב) הוקם תורן אזורי לא יינתנו עוד היתרים לפי כל דין להקמת תורן בתחום שהתורן משמש לו; חוק עזר יסדיר את הקמת התורן האזורי, ההתחברות אליו, החזקתו והאגרות או התשלומים האחרים בעד השימוש בתורן.

סייגים לחובת הסרת תרנים

13. (א) חובת ההסרה של תרנים אינה חלה לגבי אלה:

(1) תורן של אנטנה לקליטת שידורים שאינם מיועדים לציבור הרחב;

(2) תורן של אנטנה המשמשת בעיקר לשידור.

(ב) הודעה ברשומות לפי סעיף 5 תפרט את הפטורים המפורטים בסעיף קטן (א).

עובשין

14. בעל תורן הנדרש להסירו לפי חוק זה ואינו מקיים את המוטל עליו, דינו - קנס 500 לירות, ולכל יום של פיגור בקיום החובה קנס 10 לירות; הקמת התורן בידי הרשות המקומית אין בה כדי לשחרר את בעל התורן כאמור מאחריותו לפי סעיף זה.

תקנות

15. שר הפנים רשאי להתקין תקנות בכל דבר הנוגע לביצועו של חוק זה.

דברי הסבר

סעיף 12 החלטת הרשויות המקומיות להקים אנטנות אזוריות טעונה אישור שר התקשורת. הוקמה אנטנה אזורית לא יינתנו עוד היתרים להקמת תרנים באר-תו אזורי, וחוק עזר יקבע את תנאי החיבור לאנטנה.

סעיף 13 לפי החוק המוצע לא תחול חובת הסרה על תרנים המשמשים לקליטת שידורים שאינם מיועדים לציבור הרחב ועל תורן המשמש לצרכי שידור.

סעיף 9 החליטה הרשות המקומית להסיר תורן קיים על פי היתר שניתן כדין, תחוייב הרשות המקומית בפיצוי בעל התורן על ההוצאה שנגרמה לו בהחלטת הרשות.

סעיף 10 כדי להחיש הפעלת החלטה בדבר הסרת תרנים והקמת תרנים מרכזיים על ידי מנגנון הפיקוח של הרשות המקומית, במקום שהדיירים אינם מבצעים את החלטה, מוצע שהרשות המקומית תקבע מחירים יציבים להסרת תורן ולהקמת תורן מרכזי ולהטיל לפיהם את דמי ההשתתפות של כל בעל דירה.

חוק ההסגרה (תיקון מס' 3), תשל"ד-1974

1. בחוק ההסגרה, תשי"ד-1954¹, במקום סעיף 7 יבוא:
7. (א) מי שנעצר לפי סעיף 6 יובא תוך 48 שעות לפני שופט של בית משפט שלום לשם קבלת צו מעצר עליו.
- (ב) תקפו של צו לפי סעיף קטן (א) לא יעלה על חמישה עשר יום; אולם רשאי כל שופט של בית משפט שלום להתיר ולחזור ולהתיר את החזקה במעצר לתקופה נוספת שלא תעלה על חמישה עשר יום.
- (ג) תקופת המעצר לפי סעיף זה לא תעלה על שלושים יום אלא לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה על יסוד נסיבות המעכבות את הבאתו של העציר לפני בית משפט מחוזי לשם הכרזה שהוא בר-הסגרה.
- (ד) תקופת המעצר לפי סעיפים 6 ו-7 ביחד לא תעלה בשום מקרה על ששים יום.

דברי הסבר

15-30 יום בין קבלת הבקשה למעצר זמני ועד לקבלת בקשת ההסגרה בצניורות הדיפלומטיים.

גם לאחר שמתקבלת בקשת ההסגרה, יש צורך במרבית המקרים בהסברים נוספים, בראיות נוספות וכיו"ב, עד שהענין בשל לחתימת שר המשפטים על הוראה להביא את המבוקש לפני בית משפט מחוזי כדי לקבוע אם הוא בר-הסגרה. בהביאה בחשבון מציאות זו קבעה המדינה באמנות ההסגרה שעליהן היא חתומה, כי המבורקש ישוחרר ממעצרו הזמני כעבור ששים יום, אם לא נתקבלה עד אז בקשה להסגרתו בצירוף המסמכים המפורטים באמנה.

לכן מוצע, כי מי שנעצר על פי דרישת מדינת חוץ, ניתן יהיה, בטרם הוגשה עתירת ההסגרה לבית המשפט, להחזיק אותו במעצר במשך תקופות אלה:

- (1) ללא צו מאת שופט - 48 שעות;
- (2) לפי צו מאת שופט - 15 יום;
- (3) לפי צו נוסף מאת שופט - 15 יום נוספים;
- (4) לפי צו מאת שופט - על יסוד בקשת היועץ המשפטי לממשלה, בקיום נסיבות המעכבות את הגשת העתירה להסגרה - 28 יום נוספים.

סך כל תקופת המעצר לפני הגשת העתירה לבית משפט מחוזי לא תעלה אפוא על 60 יום.

סעיפים 6 ו-7 לחוק ההסגרה, תשי"ד-1954, אומרים:

מעצר בלי צו עד לעתירה

6. היועץ המשפטי לממשלת ישראל או בא כוחו, או קצין משטרה גבוה, רשאים לצוות בכתב על מעצר מבורקש לפני הגשת העתירה, וכן על מעצר אדם שיש יסוד להניח שהוא בר-הסגרה וכי תוגש בקשה להסגירו ונראה למצווה, כי המעצר דרוש להבטחת ההסגרה.

מעצר עד לעתירה לפי צו

7. מי שנעצר לפי סעיף 6 יובא תוך 48 שעות לפני שופט שלום לשם קבלת צו מעצר עליו. זמן תקפו של הצו לא יעלה על חמישה עשר ימים, אולם לפי בקשת היועץ המשפטי, ולאחר שהוכח כי יש נסיבות מיוחדות המעכבות את הבאתו של העציר לפני בית משפט מחוזי לשם הכרזה שהוא בר-הסגרה, רשאי השופט להאריך את מעצרו לתקופה נוספת בהתאם לאותן נסיבות.

בית המשפט העליון, בב"ש 75/73, החליט כי אין בכוחו של שופט בית משפט שלום לתת צווי מעצר שתקופתם הכוללת עולה על שלושים יום. במרבית המקרים שבהם מוגשת בקשת הסגרה מאת מדינת חוץ, מבקשת היא צו מעצר זמני עד להגשת בקשת ההסגרה, ואפשרות זאת מוצאת את ביטויה בכל הסכמי ההסגרה שעליהם חתמה מדינת ישראל. במקרים רבים עוברים לפחות

1 ס"ח תשי"ד, עמ' 174; תשט"ז, עמ' 28; תשכ"ה, עמ' 182.

חוק מס הכנסה (פטור ממס על דמי שכירות של דירות מגורים) (הוראת שעה), תשל"ד-1974

הוראת שעה

1. מי שהשכיר למגורים דירה או חלק ממנה, בתקופה שבין ט' בניסן תשל"ד (1 באפריל 1974) לבין יום י"ט בניסן תשל"ה (31 במרס 1975) ובתנאים המפורטים להלן, יהיה פטור ממס הכנסה על הכנסתו מהשכרת הדירה, מיום ההשכרה ועד תום שנת המס 1977; ואלה התנאים:

- (1) הדירה לא היתה מושכרת אחרי יום ז' בטבת תשל"ד (1 בינואר 1974) או שהיא דירה שעל השכרתה חל חוק מס הכנסה (פטור ממס על דמי שכירות של דירות מגורים) (הוראת שעה), תשל"ד-1973;
- (2) ההשכרה היא לתקופה של שנה לפחות;
- (3) שכר הדירה אינו עולה על 700 לירות לחודש, או סכום גבוה יותר שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

דברי הסבר

בדירות לעולים, ומשום כך מוצע לחוקק חוק נוסף שיעניק פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירות שתיעשה בין יום 1 באפריל 1974 לבין יום 31 במרס 1975 אם שכר הדירה אינו עולה על 700 לירות או על סכום גדול יותר שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת. הפטור יינתן מיום ההשכרה ועד תום שנת המס 1977.

לאור המחסור החמור בדירות נתקבל בשנת תשל"ג חוק שלפיו הכנסה מהשכרת דירה שנעשתה בין 15 בינואר 1973 ובין 31 במרס 1974, לתקופה של שנה לפחות ובדמי שכירות שאינם עולים על 550 לירות, פטורה ממס הכנסה.

מתברר שהחוק אכן הביא להקלה ניכרת במחסור

1 ס"ח תשל"ג, עמ' 63.

חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 7), תשל"ד-1974

הוספת סעיף 518 ב

1. בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, אחרי סעיף 518 יבוא:
518. מי שלבש מדים או חלקי מדים שהם רכוש הצבא או לבש ביודעין מדים או חלקי מדים מן הסוג שנועד לשימוש הצבא, והוא אינו מורשה לכך, דינו - מאסר שנה אחת.

דברי הסבר

מדים הנראים כמדי צבא אסורה, אם מתלווה לכך כוונה של התחזות כחייל.

אולם אין איסור על עצם לבישת מדי צבא כשאין בנסיבות לבישתם בוזין למדים או כשאין מתלווה לכך כוונה להתחזות כחייל.

מוצע לתקן מצב זה על ידי איסור עצם השימוש במדים ללא רשות לכך. ההוראה תבוא בחלק ט' של חוק השיפוט הצבאי, אשר כל העבירות לפיו נדונות בבית משפט אזרחי.

מוצע לאסור לבישת מדים שנופקו להיילים בעת שירותם הצבאי, שלא לצרכי הצבא.

בחוק הקיים מצויות הוראות שונות המסדירות השימוש במדי צבא. סעיף 30 לחוק לתיקון דיני עונשין (בט"ח) חוק המדינה, יחסי חוק וסודות רשמיים, תשי"ז-1957, אוסר על ייצור, מכירה ומסירה של מדי צה"ל ללא סמכות כדין. איסור על לבישת מדי צבא, אם השימוש בהם נעשה באופן ובנסיבות העלולות לבזות את המדים, נקבע בסעיף 194 לפקודת החוק הפלילי, 1936. לפי סעיף 518 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, לבישת

1 ס"ח תשט"ו, עמ' 171; תשי"ח, עמ' 122; תשכ"ג, עמ' 120; תשכ"ד, עמ' 148; תשכ"ט, עמ' 193; תשל"א, עמ' 20; תשל"ב, עמ' 140.

חוק אכיפת פסקי-חוץ (תיקון), תשל"ד-1974

תיקון סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי-חוץ, תשי"ח-1958, במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) החיוב שנכנס ניתן לאכיפה על פי הדינים של אכיפת פסקי דין בישראל, ותכנו של הפסק אינו סותר את תקנת הציבור".

דברי הסבר

אילו היה דין במשפט לפי המשפט הישראלי הפנימי - להבדיל מהמשפט הבין-לאומי הפרטי שבישראל - בל-בד. פירוש זה היה מסכל את מגמתו של החוק, מאחר שהיה מחייב דיון מחדש במשפט כולו, וגם היה עושה למיותר את התנאי השני שבפסקה, היינו - שהפסק אינו סותר את תקנת הציבור בישראל, שהרי תקנת הציבור היא חלק מדיני מדינת ישראל.

עצם קיום ההוראה הנדונה מביא לידי קשיים מובנים במשא ומתן שבין המדינה לבין מדינות חוץ בדבר עריכת הסכמים לאכיפת פסקי חוץ, כשהצד הישראלי דורש להכליל אותה בתנאים של ההסכם.

לכן מוצע לקבוע במקום ההוראה כלל שהוא משמעותי יותר ותהיה בו אמנם רבותא לגבי האיסור של פגיעה בתקנת הציבור. סעיף 10 לחוק קובע כי "פסק חוץ שהוכרו אכיף, דינו לענין הוצאה לפועל כדין פסק שניתן כדין בישראל". אם אין במשפט הישראלי הכללים כדי להוציא את פסק החוץ לפועל או לאכוף אותו בדרך אחרת, כגון ביצוע בעין של חוזה למתן שירות אישי, סביר הוא לקבוע שלא יצהיר בית המשפט על פסק החוץ כאכיף בישראל.

התיקון המוצע בא לבטא מגמה זו.

סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי-חוץ, תשי"ח-1958, אומר:

"תנאים לאכיפה

3. בית המשפט בישראל רשאי להכריז פסק-חוץ כפסק אכיף אם מצא שנתקיימו בו תנאים אלה:

(1) הפסק ניתן במדינה שלפי דיניה בתי המשפט שלה היו מוסמכים לתתו;

(2) הפסק אינו ניתן עוד לערעור;

(3) תכנו של הפסק אינו סותר דיני מדינת ישראל או תקנת הציבור בישראל;

(4) הפסק הוא בר-ביצוע במדינה בה הוא ניתן".

סתם המחוקק ולא פירש מה משמעותן של המלים "תכנו של הפסק אינו סותר את דיני מדינת ישראל". מן המפורסמות הוא שדיני חוץ שונים הם מדיני מדינת ישראל, והמשפט הבין-לאומי הפרטי, שהוא אחד הענפים של המשפט בישראל - קובע את הכללים שבהם השופט בישראל יחיל דיני חוץ על העובדות העומדות לדין בפניו. קשה אפוא להניח, כי בקביעת התנאי האמור רצה המחוקק להתנות שבית המשפט הישראלי היה צריך להגיע למסקנה שהיא זהה עם הפסק שניתן בחוץ לארץ

1 ס"ח תשי"ח, עמ' 68.